

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 21 ΜΑΪΟΥ 2002**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΘΕΜΑ Α1

- α.** Γιατί η εργατική τάξη στην Ελλάδα δεν κατόρθωσε να διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στις κοινωνικές εξελίξεις του τόπου έως το 1910;

Μονάδες 10

- β.** Ποιες είναι οι πολλαπλές συνέπειες που προέκυψαν για την Ελλάδα μετά την ενσωμάτωση των Νέων Χωρών στον εθνικό κορμό με το τέλος των Βαλκανικών πολέμων;

Μονάδες 16

ΘΕΜΑ Α2

- α.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τα δεδομένα της **Στήλης Α** και δίπλα στο καθένα το γράμμα της **Στήλης Β** που δηλώνει τη σωστή απάντηση.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Ε.Δ.Ε.Σ.	α. Ιδρύει νεολαιίστικη οργάνωση, την Ε.Π.Ο.Ν.
2. Ε.Κ.Κ.Α.	β. Ανατινάζει τα γραφεία της προδοτικής φασιστικής οργάνωσης Ε.Σ.Π.Ο.
3. Ε.Α.Μ.	γ. Αποτελεί ένα είδος κυβέρνησης της ελεύθερης Ελλάδας.
4. Π.Ε.Α.Ν.	δ. Ιδρύει αντάρτικο σώμα με το οποίο δρα κυρίως στην περιοχή της Γκιώνας.
	ε. Δίνει την πρώτη μάχη στα Ρυκά της Παρνασσίδας.
	στ. Συμμετέχει στην ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου με το ένοπλο σώμα Ε.Ο.Ε.Α.

Μονάδες 8

β. Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω Συμφώνων:

- "Αντιδιεθνιστικό Σύμφωνο"
- "Σύμφωνο Μολότωφ - Ρίμπεντροπ"
- "Σύμφωνο της Άγκυρας"
- "Σοβιετοκεμαλικό Σύμφωνο Φιλίας".

Μονάδες 16

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση το κείμενο που σας δίνεται και τις ιστορικές σας γνώσεις να κρίνετε την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του Ελευθερίου Βενιζέλου κατά τα έτη 1928-1932.

"Αλλά θα στηρίξωμεν ακόμη αποτελεσματικώτερον το κοινωνικόν καθεστώς δια της επιβαλλομένης αμέσου και ριζικής μεταρρυθμίσεως του εκπαιδευτικού μας συστήματος, εφόσον εκατοντάδες σχολείων της κλασσικής λεγομένης εκπαιδεύσεως εξακολουθούν να εξαπολύουν κατ' έτος χιλιάδας νέων ατελέστατα συνήθως μορφωμένων, ανικάνων ουσιαστικώς διά κάθε παραγωγικήν εργασίαν, το μέλλον μας δε δεν ημπορεί παρά να είναι σκοτεινόν και το κράτος εργάζεται προφανώς δια να παρασκευάση τον μέλλοντα στρατόν της κοινωνικής ανατροπής. Είμαι βέβαια θιασώτης της κλασσικής εκπαιδεύσεως αλλά δι' ελαχίστην αναλογίαν της σπουδαζούσης νεολαίας, δια τους ολίγους εκλεκτούς, οι οποίοι θα αποτελέσουν την ηγεσίαν της αύριον. Εις τους εκλεκτούς τούτους κατατάσσω όλους εκείνους, οίτινες προερχόμενοι έστω εκ των κατωτέρων στρωμάτων θα ηρίστευον εις το δημοτικόν σχολείον και εις τους οποίους, εφ' όσον είναι άποροι, το κράτος θα έδιδεν υποτροφίας δια να συνεχίσουν την περαιτέρω μόρφωσίν των. Δια τους πολλούς, τους φοιτώντας εις τα σχολεία της Μ.Εκπαιδεύσεως, η κλασσική λεγομένη εκπαίδευσις είναι στείρα απολύτως και άγονος.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Αλλά και το δημοτικόν σχολείον, το οποίον μορφούμενον εις σχολείον εργασίας πρέπει σοβαρώς να μεριμνήσωμεν, όπως καταστή γενικώς εξατάξιον, με την ευχήν όπως βραδύτερον γίνη και επτατάξιον, δεν αντιλαμβάνομαι ως σχολείον γενικής μόνον μορφώσεως.

Πιστεύω ότι κατά τα τελευταία έτη της εν αυτώ φοιτήσεως δυνάμεθα κυρίως εις τα σχολεία των γεωργικών περιφερειών να μεταδώσωμεν εις τους μαθητάς ποσόν πρακτικών γεωργικών γνώσεων, αι οποίαι θα τους καταστήσουν ικανωτέρους εις την καλλιέργειαν της γης και εάν ακόμη δεν έχουν τα μέσα ή την ευκαιρίαν να συμπληρώσουν την γεωργικήν των μόρφωσιν δια της φοιτήσεως εις πρακτικόν γεωργικόν σχολείον. Εννοείται άλλως τε ότι δεν θίγω παρά εις γενικωτάτας μόνον γραμμάς το πρόβλημα το κατ' εξοχήν πολύπλοκον και δυσχερές".

Τάσου Μιχαλακέα, *Ιστορική σύνθεσις*, σ.630-631.

Μονάδες 25**ΘΕΜΑ Β2**

Μελετώντας την πηγή που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να περιγράψετε τις οικονομικές δραστηριότητες στις οποίες επιδίδονται οι Έλληνες αστοί κατά το 19^ο αιώνα.

"Το ζήτημα όμως που ενδιαφέρει περισσότερο εδώ είναι τα αποτελέσματα της μεταπρατικής ιδεολογίας. Γιατί οι μικρόπνοες οικονομικές δραστηριότητες του καθενός αστού ατομικά, στηριγμένες στην αποφυγή κάθε κινδύνου και στην επιδίωξη υψηλού και γρήγορου κέρδους καθόριζαν και τα όρια της συλλογικής πρακτικής της τάξης του, όρια οικονομικά και πολιτικά. Σε αντίθεση με τους δυτικούς συναδέλφους τους οι έλληνες αστοί είχαν διαστρεβλωμένη αντίληψη πολλών βασικών αναγκών του καπιταλισμού, όπως είναι π.χ. οι

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ανάγκες για προστατευτισμό ή για μια αναπτυγμένη εσωτερική αγορά. Αντιλαμβάνονταν τους δασμούς σαν μέσο για ν' αυξήσουν όχι την ανταγωνιστικότητά τους αλλά τις τιμές τους και το βραχυπρόθεσμο κέρδος... Γιατί άραγε (η αστική τάξη) θα επιχειρούσε να κυριαρχήσει στην πολιτική; Για ατομικά προνόμια που μπορούσαν ν' αποκτήσουν με τη δωροδοκία και την πατρωνεία; Τι αξία θα είχε μια μακρόχρονη πολιτική κυριαρχία για άτομα που ο ορίζοντας των προβλέψεών τους έφθανε μόνο λίγους μήνες πιο πέρα και η μεγαλύτερη φιλοδοξία τους ήταν να πετύχουν απόσβεση του κεφαλαίου τους σ' ένα ή δύο χρόνια; Ποιοι πόροι θα τροφοδοτούσαν την κεφαλαιϊκή σώρευση, αφού οι πρωταρχικές φροντίδες του μεγαλοαστού ήταν, όχι μόνο τότε αλλά και στην Ελλάδα του 20ου αιώνα, να αποταμιεύει ή και να επενδύει ένα μέρος του πλούτου του στο εξωτερικό, ν' αγοράζει σπίτια και ν' αποθησαυρίζει χρυσές λίρες;"

Γ. Δερτιλή, *Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση* (1880-1909), σ.95-96.

Μονάδες 25

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 27 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΟΜΑΔΑ Α'**ΘΕΜΑ Α1**

- α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις συνθήκες της **Στήλης Α** και δίπλα σε καθεμιά το γράμμα της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί σε όρο της συνθήκης αυτής.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Συνθήκη του Βουκουρεστίου (Ιούλιος/Αύγουστος 1913)	α. Η Πολωνία ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο κράτος
2. Συνθήκη του Αγίου Γερμανού (Σεπτέμβριος 1919)	β. Τα νησιά Ίμβρος και Τένεδος παραχωρήθηκαν στην Τουρκία
3. Συνθήκη των Βερσαλλιών (Ιούνιος 1919)	γ. Χωρίστηκε η Αυστρία από την Ουγγαρία
4. Συνθήκη της Λωζάνης (Ιούλιος 1923)	δ. Ανατέθηκε στην Ελλάδα η προσωρινή διοίκηση της περιοχής της Σμύρνης
	ε. Η Β. Ήπειρος παραχωρήθηκε στην Αλβανία που είχε κηρυχθεί ανεξάρτητη.

Μονάδες 12

- β. "Στόχος της Β' Αναθεωρητικής Βουλής ήταν η δημιουργία Κράτους δικαίου μέσα στο πλαίσιο ενός φιλελεύθερου αστικού πολιτεύματος".
Πώς επιδιώκεται η υλοποίηση του στόχου αυτού με το Σύνταγμα του 1911;

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Α2

- α. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- Κίνημα της "Εθνικής Άμυνας"
- "Κομινφόρμ"
- "Τάγματα ασφαλείας"
- "Π.Ε.Ε.Α."

Μονάδες 12

- β. Ποια ήταν η εξωτερική πολιτική του Ελ. Βενιζέλου κατά το χρονικό διάστημα 1928-1932;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β'

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση το παρακάτω κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις να επισημάνετε το ρόλο που έπαιξε ο οικονομικός επεκτατισμός και ανταγωνισμός των ευρωπαϊκών Δυνάμεων στην έκρηξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου.

Η ανησυχία των γαλλικών συνδικάτων

"Προσέχτε εργάτες... Τα συνδικάτα μας πρέπει να ασχοληθούν με τις απειλές του πολέμου που αρχίζουν να καλύπτουν το διεθνή ορίζοντα. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι όταν θα έλθει η κρίσιμη στιγμή.

Το βιομηχανικό δυναμικό του κάθε έθνους το αναγκάζει να παράγει, να υπερπαράγει. Αυτή την υπερπαραγωγή πρέπει να τη διαθέσουμε. Κι έτσι ριχνόμαστε στις παγκόσμιες αγορές ενώ κλείνουμε τη δική μας αγορά με προστατευτικά μέτρα. Στρεφόμαστε κυρίως προς τις αγορές του τρίτου κόσμου. Κάθε έθνος επιχειρεί να εξασφαλίσει την κυριαρχία των δικών του βιομηχανικών προϊόντων. Έτσι με φυσική νομοτέλεια, η μία χώρα βαδίζει εναντίον της άλλης, συγκρούεται μαζί της. Ποια θα εξασφαλίσει την οριστική υπεροχή των εθνικών βιομηχανικών της προϊόντων και με ποιο τρόπο; Η πιο ισχυρή; Μήπως με τον πόλεμο;

Η Αγγλία και η Γερμανία αλληλοϋποβλέπονται· ο πόλεμος είναι η μόνη τους λύση· ετοιμάζονται γι' αυτόν με ιδιαίτερη φροντίδα. Και η Γαλλία δεν βρίσκεται έξω απ' αυτό το φοβερό παιγνίδι".

Α. Μερχέμ, *Η εργατική ζωή* (1911).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β2

Μελετώντας την πηγή που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να παρουσιάσετε το γεγονός της ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοποτάμου και να επισημάνετε τη σημασία του για την έκβαση του πολέμου.

"Το 1942 ο Άξων, σαν πολιτικό και πολεμικό συγκρότημα εσημείωνε ακόμα πολιτικές και πολεμικές επιτυχίες σε όλα τα μέτωπα και προς όλες τις κατευθύνσεις.

Στις 25 Νοεμβρίου, τα μεσάνυχτα, του 1942, η γέφυρα του Γοργοποτάμου ανετινάχθη, ύστερα από μάχη δύο ωρών. Ο αιφνιδιασμός είχε επιτύχει απόλυτα. Οι αρχές Κατοχής έμειναν κατάπληκτες, από το "θράσος" των ληστών... Στη Λαμία, στις Αθήνας και αλλού για αντίποινα, οι αρχές Κατοχής διέταξαν ομαδικές εκτελέσεις. Η ανατίναξίς μετεδόθη με πρωτοφανή ταχύτητα σε όλη την Ελλάδα, σαν ένα πολεμικό εγερτήριο. Ο Βρετανός Πρωθυπουργός το είχε χαρακτηρίσει τότε σαν μια μεγάλη επιτυχία, ως εκείνη τη στιγμή, το μεγαλύτερο "σαμποτάζ" της Ευρώπης.

Η ένοπλος Αντίστασις ξεκινούσε με μια συνεργασία των δύο Οργανώσεων και με μια επιβλητική επιτυχία στρατηγικής σημασίας για το Συμμαχικό Αγώνα της Βορείου Αφρικής. Εκείνο που δεν επέτυχαν οι ηγεσίες των στις Αθήνας ύστερα από δέκα μηνών άκαρπες συζητήσεις (Οκτώβριος 1941-Ιούνιος 1942) το επέτυχε ο έμπρακτος κοινός πόθος της Ελευθερίας. Το γεγονός αυτό μας έδειχνε το δρόμο που έπρεπε να ακολουθήσουμε: Ένωσις ή τουλάχιστον συνεργασία".

Κομνηνού Πυρομάγλου, *Ο Δούρειος ίππος*, σ. 42-43.

Μονάδες 25

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιάν άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ